

چکیده:

بناهای تاریخی، همچون سایر داده های باستان شناسی، از اهمیت ویژه ای در شناخت فرهنگ های کهن برخوردارند. خانه میرمیران در شهر ورزنه، یکی از خانه های عصر صفوی است که علیرغم برخورداری از تزیینات ارزشمند، به جز ثبت در مرکز اسناد سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، هرگز مورد مطالعات علمی باستان شناسی واقع نشده است؛ از این رو بررسی ویژگی های تزیینات گچی این خانه و مطالعه تطبیقی آن به عنوان مساله اصلی در این پژوهش انتخاب شد. هدف اصلی از گزینش این موضوع، ثبت این نقوش در حال تخریب و مطالعه آن ها به منظور کسب جزییاتی از قبیل چگونگی اجرا و وجوه افتراق و اشتراک آن با نمونه های مشابه است. ضمن این که بخش هایی از پژوهش به روش میدانی انجام گرفت، مطالعات کتابخانه ای، روش دیگر این پژوهش در گردآوری داده ها و مطالعات تطبیقی است. در نتیجه این پژوهش، نقوش این خانه به صورت کامل و با جزییات برداشت شد. همچنین با معرفی نمونه های مشابه این نقوش در سایر ابنیه و آثار، رواج استفاده از آن ها بررسی شد. با توجه به شباهت چشمگیر نقوش این خانه با خانه پیرنیا در ناین - چه از لحاظ فن شناسی و چه از لحاظ نقوش - وجوه اشتراک و افتراق نقوش گچبری شده در دو بنای مذکور بیان، و قاب های روایی موجود در خانه میرمیران، تحلیل شد.

کلید واژگان: تزیینات معماری، گچبری، ورزنه، میرمیران، پیرنیا.